

A historical map of the Geraardsbergen area, showing various towns and regions. Labels include 'COLLEN BERGEN', 'DEVINS STRAAT', 'GOEFFERDINGHE', 'GROOTEN BUYSEMONT', 'BOURANGE', 'RENE S. MARTIN', 'LA HOTELRY', 'O B F C Q', 'PIERRE', 'CLAYEN BUYSEMONT', 'CHER', 'GR', 'M', 'T', 'TOQUON', 'CHATEL', 'EVER', 'OCK'.

Geraardsbergen Groteweg 521

10 AUGUSTUS 2021

ARCHEOSERVICE

Gemaakt door: Kirsten Van Campenhout

ARCHEOSER✓ICE

Kirsten Van Campenhout

Archeologienota

Geraardsbergen Groteweg 521

Deel 2: Programma van Maatregelen

Kirsten Van Campenhout

Meerdonk 2021

Colofon

Titel: Archeoservice-rapport 013: Geraardsbergen Groteweg 521 Archeologienota. Programma van Maatregelen

Auteur:	Kirsten Van Campenhout
Erkende archeoloog:	Kirsten Van Campenhout (2015/00060)
Grafische illustraties/GIS:	Archeoservice (tenzij anders vermeld)
Rapportnummer:	Archeoservice-rapport 013
Uitvoerder:	Archeoservice. Kirsten Van Campenhout
Vestiging:	Bloempotstraat 23A, 9170 Meerdonk
Publicatiedatum:	10/08/2021
Publicatieplaats:	9170 Meerdonk
Illustratieverantwoording voorblad:	Uitsnede uit de kaart van Ferraris (1771-1778)

©Archeoservice, 2021

Archeoservice aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek of de toepassing van de adviezen.

Archeoservice bewaart op een beveiligde wijze enkel informatie over opdrachtgevers en initiatiefnemers met specifieke doelen. Gegevens worden niet gedeeld met derden zonder uitdrukkelijke toestemming van de opdrachtgevers of initiatiefnemers. Gegevens worden op vraag van de opdrachtgevers of initiatiefnemers aangepast of gewist.

Op de teksten, foto's en tekeningen geldt een auteursrecht. Gelieve ons de wens om gebruik te maken van de teksten of illustraties schriftelijk over te maken via www.archeoservice.be. Zonder voorafgaandelijke schriftelijke toestemming van Archeoservice mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, bewerkt, en/of openbaar gemaakt door middel van webpublicatie, druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze ook.

INHOUD

PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

1.1	ADMINISTRATIEVE GEGEVENS	1
1.2	GEMOTIVEERD ADVIES.....	2
1.2.1	De volledigheid van het uitgevoerde onderzoek	2
1.2.2	De aan- of Afwezigheid van een archeologische site	2
1.2.3	Impactbepaling.....	3
1.2.4	Bepaling van de maatregelen.....	4
1.3	PROGRAMMA VAN MAATREGELEN	5

1. Programma van Maatregelen

1.1 ADMINISTRATIEVE GEGEVENS

Toponiem	Geraardsbergen Groteweg 521	
Projectcode Onroerend Erfgoed	2021G320 (Bureauonderzoek)	
Kadastrale gegevens	GERAARDSBERGEN 4 AFD/OVERBOELARE/ sectie: A/ percelen 553f, 552k, 555f, 556p, 556r, 550c	
Oppervlakte plangebied	6024 m ²	
Oppervlakte bodemingreep	3330 m ²	
Projectnummer Archeoservice	2021/0038	
Betrokken actoren	Erkende archeoloog:	Kirsten Van Campenhout (OE/ERK/Archeoloog/ 2015/00060)
	Betrokken actor:	Kirsten Van Campenhout (OE/ERK/Archeoloog/ 2015/00060)
	Betrokken derden:	Niet van toepassing
Beheer en plaats documentatie	Archeoservice	
	Bloempotstraat 23A	
	9170 Meerdonk	

1.2 GEMOTIVEERD ADVIES

1.2.1 DE VOLLEDIGHEID VAN HET UITGEVOERDE ONDERZOEK

Het vooronderzoek heeft tot dusver bestaan uit een bureauonderzoek. Bij dit bureauonderzoek zijn gegevens verzameld over de landschappelijke, archeologische en historische situering van het plangebied. Deze resultaten werden afgetoetst met de impact van de geplande werken op de bodem. Op basis van dit vooronderzoek is het mogelijk een gefundeerde uitspraak te doen over de verdere omgang met de eventuele archeologische resten binnen het plangebied.

1.2.2 DE AAN- OF AFWEZIGHEID VAN EEN ARCHEOLOGISCHE SITE

Het bureauonderzoek bracht volgende relevante elementen aan het licht:

- ✓ **Aardkundige gegevens:** Het plangebied bevindt zich aan de westelijke helling van de Dendervallei. Nog meer naar het westen toe wordt het landschap zeer heuvelachtig. Dit gebied staat beter bekend als de Vlaamse Ardennen en kent pieken tot wel ruim 150 m + TAW. Dwars door het plangebied stroomt de Gelembek. Maar ook de Korte Lakebek en de Moesbek liggen vlakbij het plangebied. De beken hebben een duidelijk reliëf uitgesneden in de hoogtes van de Vlaamse Ardennen. Deze locaties, op de rand van brede riviervalleien en kleinere beeksystemen zijn geliefde plekken voor rondtrekkende groepen jager-verzamelaars, aangezien er optimaal geprofiteerd kan worden van overlappende biotopen. De hoger gelegen, drogere en vruchtbare zandleemgronden moeten dan weer zeer geschikt geweest zijn voor vroege landbouwgemeenschappen.

Het terrein van het plangebied zelf kent ook enkele hoogteverschillen. Het noordelijke deel, waar de meeste geplande werken plaats vinden, is relatief vlak ten opzichte van de rest van het plangebied. Mogelijk betekent dit dat het terrein genivelleerd is.

Volgens de bodemkaart wordt de zuidelijke helft van het plangebied gekarteerd als code OB, een kunstmatig bodemtype waarbij de natuurlijke bodem sterk verstoord kan zijn door de aanwezige verharding of bebouwing. Het noordelijke gedeelte van het plangebied staat voor het grootste gedeelte gekarteerd als bodemtype Ldp, matig natte zandleembodems zonder profiel. Bij deze bodems treft men onder de ploeglaag op geringe tot matige diepte een bedolven textuur B of een tertiair substraat aan.

- ✓ **Archeologische gegevens:** In de omgeving rondom het projectgebied zijn weinig gravende archeologische onderzoeken uitgevoerd. Op enige afstand van het plangebied is in een gelijkaardige landschappelijke situatie wel Romeinse vindplaats aangetroffen op een diepte van 90 cm onder het maaiveld. Sporen van activiteiten uit de steentijd zijn teruggevonden op een heuvelrug aan de oostkant van de Dendervallei. Ook aanwijzingen voor een Romeinse villa zijn terug te vinden op de hoger gelegen gebieden op ruime afstand van het plangebied. Een Merovingisch grafveld in de regio zou in de 19de eeuw zijn opgegraven; ook deze vindplaats bevond zich in een hoger gelegen gebied nabij water. Activiteit uit de late middeleeuwen is in de

regio enkel aangetoond door metaalvondsten of erfgoedonderzoek. Deze gegevens zijn niet gestaafd door gravend onderzoek.

- ✓ **Historische gegevens:** Het historisch kaartmateriaal toont aan dat het plangebied pas in de loop van de 19de eeuw bebouwd wordt. Tot die tijd is het plangebied in gebruik geweest als kreupelhoutbos, maar wel gelegen langs een belangrijke verbindingsweg. Het landschap uit deze historische periode toont echter een zeer agrarisch landschap met sporadische bebouwing. In de loop van de 19de eeuw is het zuidelijke deel van het terrein bebouwd. Tegen het einde van de 20ste eeuw werd ook het noordelijke deel van het terrein ingericht met de bestaande sportvelden en verharding.
- ✓ **Gekende verstoring:** In de loop van de 19de eeuw is de eerste bebouwing binnen het terrein ontstaan. Naar het einde van de 20ste eeuw zijn er ook structuren neergezet in het noordelijke deel van het terrein, waarbij een groot deel van het terrein ook verhard wordt. De structuren binnen het terrein kennen enkele renovatie- of uitbreidingsfases.
Momenteel bestaat het plangebied zelf uit een sport- en ontspanningsoord met een overdekte sportzaal, overdekte tennisterreinen en outdoor tennisvelden. Globaal genomen kan men uitgaan van een verstoringdiepte van 45 cm voor de tennisvelden en ringfundering voor de overkapping, dit is samen ca. 2400 m².
Binnen het plangebied bevindt zich nog een horecapand met ruim terras, petanqueveld en vijver. Een groot deel van de oppervlakte bestaat uit waterdoorlatende verharding. Vermoedelijk moet men hierbij uitgaan van een verstoring van ca. 30 cm voor de oprit.
Perceel 550 C maakt ook deel uit van het plangebied. Dit perceel is niet bebouwd, maar zou volgens historische bronnen wel bebouwd zijn geweest.

Samengevat stellen we dat de trefkans van een archeologische site, op basis van de landschappelijke situatie en de gekende waarden in de regio, binnen de begrenzing van het onderzoeksgebied aanwezig is. De mate van verstoring in combinatie met de aard van de geplande werken maken verder archeologisch onderzoek echter weinig zinvol.

1.2.3 IMPACTBEPALING

De initiatiefnemer plant de bestaande sportinfrastructuur te vervangen door nieuwe padelterreinen. De totale oppervlakte van de geplande ingrepen bedraagt 3330 m².

De geplande werken bestaan uit drie groepen: de aanleg van padelvelden, de aanleg van nieuwe verharding (hetzij waterdoorlaatbare verharding, hetzij parkeerplaatsen) en de aanleg van een groenbuffer:

1. De padelterreinen hebben een oppervlakte van ongeveer 1600 m². Van die 1600 m² is reeds 1170 m² ongeveer 45 cm diep verstoord door de aanleg van de tennisvelden. De opbouw van een padelterrein is slechts 40 cm, wat betekent dat voor het grootste deel de nieuwe verstoring binnen de marges van de bestaande verstoringen vallen. Ongeveer 430 m² valt erbuiten, maar ligt binnen de bestaande aanwezige verharding. Ook hierbij kan men uitgaan van een reeds

bestaande verstoring van 30 cm, wat zou betekenen dat voor een beperkte oppervlakte van 430 m² mogelijk een nieuwe verstoring gecreëerd wordt.

2. Voor de aanleg van een nieuwe parking wordt het outdoor tennisveld gebruikt. De nieuwe parking is kleiner dan de bestaande velden. Bovendien wordt hier geen grondverzet toegepast.
3. Aanvullend op de grote parking worden op 6 verschillende locaties 10 parkeerplaatsen gemaakt. Samen hebben ze een oppervlakte van 132 m². Op twee locaties wordt het bestaande grasveld vervangen door waterdoorlatende verharding met een oppervlakte van 19 m² en 63 m². Voor beide ingrepen wordt een verstoring van maximaal 30 cm voorzien; ter hoogte van bestaande verharding is dit waarschijnlijk geen nieuwe verstoring.
4. Tot slot wordt over een lengte van 115 m een nieuwe groenbuffer aangelegd. Een groot deel van deze groenbuffer valt samen met de gesloopte tennisvelden of de rand van de outdoor tennisvelden. Globaal genomen zal de aanleg van een grasveld een verstoring van 15 cm met zich meebrengen, met lokaal een mogelijk iets diepere verstoring bij het aanplanten van grote bomen.

Bijgevolg mag ervanuit gegaan worden dat de kans heel groot is dat de geplande werken minder diep gaan dan de reeds aanwezige verstoring. De geringe oppervlaktes van de dieper te verstoren zones liggen bovendien verspreid binnen het plangebied.

Bovenstaand overzicht geeft aan dat het potentieel op (waardevolle) kenniswinst bij verder archeologisch (voor-)onderzoek ontbreekt. De investeringen die gepaard gaan met verder archeologisch onderzoek staan geenszins in verhouding tot de beperkte resultaten die dergelijk onderzoek naar verwachting zal opleveren.

1.2.4 BEPALING VAN DE MAATREGELEN

De resultaten van het uitgevoerde vooronderzoek binnen deze archeologienota bleken voldoende om het ontbreken van het potentieel op kennisvermeerdering bij verder archeologisch onderzoek te staven. **Volgens artikel 5.2. van de Code van Goede Praktijk is verder vooronderzoek dan ook niet aangewezen.**

Wel wordt gewezen op de wettelijke verplichting om bij aantreffen van archeologisch sporen/vondsten tijdens werken, dit te melden aan Onroerend Erfgoed.¹

¹ Zie artikel 5.1.4. van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013 en artikel 5.1. van het Onroerenderfgoedbesluit

1.3 PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

Niet van toepassing.